

KODĖL TEKSTILĖS ATLIEKŲ RŪŠIAVIMAS SVARBUS IR KAIP TAI DARYTI TEISINGAI?

Tekstilės atliekos yra vienas sparčiausiai didėjančių atliekų srautų pasaulyje. Kasmet pasaulyje susidaro 92 mln. tonų tekstilės atliekų, kurių didžioji dalis patenka į sąvartynus; ES kasmet išmetama 5,8 mln. tonų tekstilės gaminių, t. y. maždaug 11 kg vienam asmeniui, o drabužiai paprastai dėvimi tik 7 ar 8 kartus. Tekstilės atliekos yra viena didžiausių komunalinių atliekų sudedamųjų dalių.

Tekstilės gamyba ir vartojimas daro neigiamą poveikį aplinkai, kalbant apie išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, cheminę taršą, biologinės įvairovės nykimą, gamtos išteklių, pvz., vandens ir žemės, naudojimą ir į sąvartynus patenkančių tekstilės atliekų kiekį, kuris palieka ketvirtą pagal dydį aplinkosauginį pėdsaką. Tekstilės gamyboje naudojamos pavojingos cheminės medžiagos yra kenksmingos tiek aplinkai, tiek žmonėms, o netinkamai tvarkomos, sąvartynuose šalinamos ar atliekų deginimo įrenginiuose apdorojamos tekstilės atliekos įtakoja dirvožemio, gruntinio vandens ir oro taršą.

Atskiras tekstilės atliekų surinkimas yra būtinas žingsnis siekiant tvaresnės ir švaresnės aplinkos. Tai ne tik sumažintų atliekų kiekį sąvartynuose, bet ir padėtų išsaugoti gamtos išteklius bei kurti atsakingą visuomenę.

Griežti ES teisiniai reikalavimai įpareigoja ES šalis nuo 2025 m. tekstilės atliekas surinkti atskirai. Šiuo reikalavimu skatinamas tekstilės atliekų antrinis panaudojimas, perdirbimas ir patekimo į sąvartynus ar deginimo įrenginius mažinimas.

Lietuvos savivaldybės, įgyvendindamos teisės aktų reikalavimus, savo teritorijose stato atskirus konteinerius tekstilės atliekoms surinkti. Šis pokytis skirtas palengvinti rūšiavimą gyventojams ir didinti perdirbimo mastus. Kauno rajono savivaldybėje įrengta 50 tokių konteinerių, dar 180 numatyta įrengti per 2025 metus. Numatyta, kad bent vienas toks konteineris bus skirtas ne daugiau kaip 1000 gyventojų, o konteineriai statomi gyventojams patogiose ir lengvai pasiekiamose vietose.

92 MLN. TONŲ

5,8 MLN. TONŲ

Iki šiol tekstilės atliekų konteineriai buvo skirti tik galimai pakartotinai panaudojamiems drabužiams ir tekstilės gaminiams. Į juos buvo prašoma mesti švarius ir nesuplyšusius tekstilės gaminius. Pagal Aplinkos ministerijos patvirtintus naujus kokybės reikalavimus tekstilės atliekų tvarkymui, į tekstilės atliekų konteinerius bus galima mesti visų rūšių tekstilės atliekas, išskyrus tas, kurios yra užterštos tepalais ar cheminėmis medžiagomis.

Į tekstilės atliekoms skirtą konteinerį bus galima dėti švarius drabužius, avalynę, rankines, diržus, užuolaidas, patalynę, minkštus žaislus ir kitas tekstilės gaminių atliekas. Purvinos ir šlapios tekstilės atliekos į konteinerį galės būti metamos tik sandariai supakuotos į vandeniui ir kitiems skysčiams nepralaidžią pakuotę.

Į rūšiuojamos tekstilės konteinerius negalima mesti supelijusių, tepaluotų ar cheminėmis medžiagomis užterštų tekstilės atliekų. Šios tekstilės atliekos turi būti pristatomos į didelių gabaritų aikšteles.

Tinkamai tvarkyti atliekas privalome kiekvienas. Tai padės mažinti taršą, taupyti gamtinius išteklius, kurti žiedinę ekonomiką bei gyventi švaresnėje ir sveikesnėje aplinkoje.

Parengė VŠĮ Aplinkosaugos valdymo ir technologijų centras, įgyvendinant Kauno rajono aplinkosauginio švietimo 2021-2027 m. programą.

Informacijos šaltiniai:

1. [ES tvarios ir žiedinės tekstilės ekonomikos strategija](#)
2. [LR aplinkos ministerija](#)